

Aan de Sociale Partners van het pensioenfonds woningcorporaties Volkshuisvesting
(Aedes, FNV, CNV Vakmensen en De Unie)
t.a.v. mevr. Mr. C. Jongerius
p/a Postbus 93121
2509 AC DEN HAAG

Wageningen, 13 december 2023

Betreft: Invulling Hoorrecht in kader Wet Toekomst Pensioenen
Toezending Position Paper
Verzoek uitnodiging

Geachte mevrouw Jongerius

In aansluiting op de brieven van 7 juli en 25 juli hebben wij met onze brief van 16 november 2023 aangegeven van het Hoorrecht gebruik te maken, met vermelding van onze vertegenwoordigers. Volgens afspraak sturen wij u nu (na raadpleging van onze leden) het door ons bestuur vastgestelde position paper.

Wij willen u verder laten weten, gelet op eerdere info over het tijdschema, dat wij ons zorgen maken over het uitblijven van een uitnodiging voor een eerste gesprek en een helder door u nagestreefd tijdschema. Wij vinden het van groot belang dat het proces zorgvuldig wordt doorlopen met voldoende tijd voor beoordeling en afwegingen. Zorgvuldigheid dient in dit proces voorop te staan. Wij zien groot belang in breed draagvlak over het besluit inzake een transitieplan.

Wij zien daarom graag op korte termijn een uitnodiging van de betrokken sociale partners, zodat wij in staat worden gesteld om als belangenvereniging van (bijna) gepensioneerden ook in de periode van ontwikkeling van het transitieplan een constructieve bijdrage te leveren.

Reacties zijn wij graag per mail naar de leden van onze projectgroep:
Peter Blankenstein: pjbdhpb@xs4all.nl
Dick de Man: dick.deman@kpnmail.nl
Menno Westveld: mwestveld@live.nl

Met vriendelijke groet,
Namens de Projectgroep Hoorrecht vereniging Volkshuisvestersbelangen,

D. de Man

Bijlage: Position Paper in kader WTP

Position Paper in kader WTP

Inleiding:

In het transitieplan voor de Wet toekomst pensioenen moet (conform de tekst van deze wet) aan de orde komen:

- a) Het karakter van de pensioenregeling.
- b) Informatie over hoe wordt omgegaan met bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten, en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen. Invaren is hierbij voor pensioenfondsen de standaard, waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. (voor iedereen of voor bijvoorbeeld de groep gepensioneerden).
- c) Een overzicht van de effecten per leeftijdscohort van de overstap op de gewijzigde pensioenregeling, onder vermelding en motivering van de gehanteerde maatstaven. De 'evenwichtigheid' tussen de leeftijdscohorten dient te worden onderbouwd en in beeld gebracht te worden. (N.B. volgens onze informatie wordt daarvoor meestal de DNB netto-profitjijt methode gebruikt).
- d) Hoe wordt er omgegaan met inhaalindexatie.
- e) De gemaakte afspraken over compensatie voor de onder c) genoemde cohorten.
- f) Een financieringsplan voor de compensatie (met name afschaffing doorsneesystematiek) waarbij inzichtelijk wordt gemaakt in welke mate welke bron ingezet zal worden en op welk moment (prioritering).
- g) Voor zover van toepassing, de gemaakte afspraken over de initiële vulling van de solidariteitsreserve of de risicodelingsreserve.

Volgens afspraak wordt onze vertegenwoordiging van Volkshuisvesters Pensioen door sociale partners gehoord over de inhoud van dit transitieplan op een zodanig tijdstip dat hun inbreng inhoudelijk nog daadwerkelijk van invloed kan zijn op het transitieplan en de daarin verwoorde keuzes. Graag ontvangen we dan ook een planning waaruit blijkt dat we deze inbreng ook goed en tijdig vorm kunnen geven, waarbij we onzerzijds een reactietermijn van minimaal 2 maanden als redelijk beschouwen.

Doel en status Position Paper Wtp

Wij hopen met dit position paper een start te kunnen maken voor een constructief overleg tussen onze vereniging en de betrokken sociale partners om zo tot een evenwichtige implementatie te kunnen komen van de Wtp voor onze bedrijfstak, waar alle partijen zich in kunnen vinden.

Ijkpunten van Volkshuisvesterspensioen

1. **Zicht op een koopkrachtig pensioen**

Voor ons is dit een zeer wezenlijk uitgangspunt / ijkpunt voor mogelijke voorgenomen wijzigingen. En wellicht als herinnering, een koopkrachtig pensioen was immers ook de aanleiding voor nieuwe wetgeving.

1.1. Startpensioenuitkering na transitie tenminste gelijk aan daarvoor.

Voor ons is uitgangspunt een start-ouderdomspensioen (inclusief nabestaandenpensioen) in de nieuwe regeling dat na de transitie tenminste gelijk is aan de nominale pensioenuitkering in de huidige regeling, waarbij de daarna jaarlijks verwachte koopkrachtontwikkeling **tenminste gelijk** zal zijn aan de verwachte pensioenuitkomsten van de huidige regeling. We zien daarvan graag berekeningen volgens het DNB-scenario met mee- en tegenvallende modellen. (model bijgesloten) We gaan er verder van uit dat de jaarlijkse aanpassing van de pensioenuitkering volgens het in het wetsvoorstel WTP neergelegde principe van 'collectieve uitkeringsfase' voor alle gepensioneerden gelijk is.

1.2. Koopkrachtambitie

Ons uitgangspunt is een koopkrachtig pensioen/ nabestaanden pensioen, oftewel een jaarlijkse inflatiecorrectie. We willen deze niet uitgesmeerd zien over een lange periode van jaren. In het transitieplan dienen hiervoor concrete voorbeeldberekeningen / scenario's te worden opgenomen. We willen ook niet op het moment van invaren een rendements spreiding over meerdere jaren zien. Naar de mening van onze ALV doet het direct in het eerste jaar verwerken van het rendement meer recht aan de positie van de gepensioneerden.

We zien dan ook graag een expliciet geformuleerde koopkrachtambitie.

1.3. Beperkte beweeglijkheid van de uitkering

Het beleggingsbeleid zal zo ingericht moeten worden dat, aantoonbaar met een grote mate van zekerheid, de beweeglijkheid van de uitkering en met name de schokken omlaag in de hoogte van de uitkering, voor gepensioneerden acceptabel en hanteerbaar blijft.

Zo nodig en waar mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van de mogelijkheden tot dempen van de beweeglijkheid van de uitkering door inzet van de solidariteitsreserve.

We hebben graag inzicht in het risico preferentie onderzoek en de effecten op de volatiliteit.

2. Een evenwichtige transitie

De Memorie van Toelichting geeft aan dat als uitgangspunt voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel geldt dat deze als geheel evenwichtig dient te zijn. *(Dit houdt in dat het afschaffen van de doorsneesystematiek, het wijzigen van de pensioenregeling, de keuze om wel of niet in te varen en de afspraken over compensatie in het geheel doorlopen moeten zijn en in het geheel moeten zijn bekeken. Deze situatie wordt afgezet tegen de situatie dat de huidige pensioenregeling ongewijzigd wordt voortgezet onder het huidige financiële toetsingskader).*

Dat leidt wat ons betreft tot het volgende toetsingscriteria:

2.1. De standaardmethode is uitgangspunt. Deze keuze is in een eerder stadium al gemaakt.

2.2. Verdeling van het fondsvermogen, in de volgende volgorde (prioriteitstelling):

1) Financiering huidige pensioenaanspraken (100)

Het vermogen zodanig toedelen aan het persoonlijke vermogen dat de huidige pensioenaanspraken gefinancierd worden. Dat wil zeggen dat een deelnemer of gepensioneerde in totaal een dusdanig vermogen toegerekend krijgt dat daarmee hetzelfde ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de nieuwe pensioenregeling als in de huidige regeling bereikt wordt. Daarbij vinden wij het van belang om berekeningen te ontvangen van de vermogensontwikkeling uitgaande van het werkelijke rendement (verwachting) en de berekeningen volgens de DNB-variant

2) Initiële vulling van een solidariteitsreserve van $\pm 4\%$

3) Compenseren van ontstane achterstanden (vanaf het jaar 2008 tot aan het moment van invaren) door eerder niet behaalde koopkrachtambities vormgeven (zie bijlage 1)

4) Pro rata saldo verdeling

Een na aftrek van alle voorgaande posten resterend vermogen wordt naar verhouding (pro rata) van het persoonlijk pensioenvermogen onder actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden / nabestaanden verdeeld.

Daarbij hebben wij groot bezwaar tegen het bij de berekening van de gecorrigeerde aanspraken en rechten uitgaan van een gespreide verhoging zoals de standaardmethode mogelijk maakt voor gepensioneerden, terwijl deelnemers en slapers een eventuele verhoging direct volledig toebedeeld krijgen. Oudere gepensioneerden, die veelal al jaren indexatie gemist hebben, worden hierdoor onevenredig hard geraakt.

- 2.3. Compensatie afschaffing doorsneesystematiek (in principe) niet uit het huidige fondsvermogen
De compensatie voor de afschaffing van de doorsneepremie is in essentie een compensatie voor in de toekomst te missen opbouw en dient daarom ten principale uit de in het wetsvoorstel geboden extra fiscale premieruimte te worden gefinancierd.

Het huidige pensioenvermogen heeft niet als bestemming om toekomstige premies te financieren. Gepensioneerden hebben voor wat betreft de doorsneesystematiek in principe de totale cyclus gevolgd en behoeven er dus ook **niet** aan bij te dragen vanuit de hen toekomstige middelen.

- 2.4. Vormgeving solidariteitsreserve
De solidariteitsreserve zou, na de initiële vulling op het transitie moment, gevuld moeten worden vanuit het overrendement en gebruikt moeten worden voor stabilisering van de ingegane pensioenen. Daarbij kan het **niet** zo zijn dat er effectief uiteindelijk weer sprake blijkt te zijn van uitsluitend nominale garantie van de hoogte van het ingegane pensioen.

De daadwerkelijke voorstellen over de werking van de solidariteitsreserve zullen wij beoordelen op de effectiviteit ervan in het licht van de doelstelling om de daling van pensioenuitkeringen zoveel mogelijk te voorkomen.

De hoogte van de solidariteitsreserve zien wij graag vormgegeven in samenhang met de Risico Preferentie onderzoeken en de (maximale) volatiliteit van de uitkeringen..

- 2.5. Inzicht van de toedelingsregels en inzicht in alle reeds gemaakte en nog te maken voorbeeld-berekeningen is voor ons essentieel om redelijkerwijs afwegingen te kunnen maken met voldoende inzicht in de achtergronden.

- 2.6. Een solidaire regeling ?
Al eerder is besloten tot een solidaire regeling. Wij wensen graag alsnog geïnformeerd te worden over de (kwalitatieve) gronden van dit besluit.
Wat is de basis daarvan op dit moment? In de afweging spelen kwantitatieve gronden ook een rol. Denk daarbij aan inmiddels veranderde tijden.

Overzichtsrapportage

Om te beoordelen of de plannen die in het transitieplan worden opgenomen in voldoende mate rekening houden met hetgeen voor onze (bijna) gepensioneerden van belang is, hebben wij er behoefte aan dat de voorstellen worden doorgerekend voor hun effecten ook op termijn. Om het af te kunnen zetten tegen de verwachting die gepensioneerden op basis van de huidige regeling hebben, willen we graag die effecten naast elkaar zien. Overigens heeft de wetgever ook aangegeven dat dergelijke berekeningen bij de besluitvorming betrokken moeten worden.

Afsluitend

Met dit position paper hopen wij inzicht gegeven te hebben in de punten die voor onze gepensioneerden van belang zijn bij het implementeren van de WTP. Wij vertrouwen erop dat er niet alleen conform de letter van de wet, maar ook in de geest daarvan rekening gehouden zal worden met deze belangen.

Met deze notitie hopen wij een bijdrage te leveren aan een vruchtbare gedachtewisseling in de aanloop naar een transitieplan.

Bijlagen:

- 1 - Overzicht indexaties SPW
- 2 - Overzichtsrapportage WTP transitie gepensioneerden

Bijlage 1: Overzicht indexaties SPW

SPW

	indexatie	cumulatief	inflatie	cumulatief	indexatie- achterstand
2024	2,42%				
2023	9,84%	112,74%	4,20% ?	139,99%	27,26%
2022	1,30%	102,64%	10,00%	134,35%	31,71%
2021	0,00%	101,32%	2,68%	122,14%	20,82%
2020	0,10%	101,32%	1,27%	118,95%	17,63%
2019	0,79%	101,21%	2,63%	117,46%	16,24%
2018	0,22%	100,42%	1,71%	114,45%	14,03%
2017	0,00%	100,20%	1,38%	112,52%	12,32%
2016	0,02%	100,20%	0,38%	110,99%	10,79%
2015	0,18%	100,18%	0,60%	110,57%	10,39%
2014	0,00%	100,00%	0,98%	109,91%	9,91%
2013	0,00%	100,00%	2,51%	108,84%	8,84%
2012	0,00%	100,00%	2,45%	106,18%	6,18%
2011	0,00%	100,00%	2,34%	103,64%	3,64%
2010	0,00%	100,00%	1,27%	101,27%	1,27%
2009	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%
	14,87%		34,40%		

Bijlage 2: voorbeeld DNB scenario berekening

Overzichtsrapportage WTP Transitie Gepensioneerden										
Variant nummer:		1				Jaar transitie:		2026		
Ouderdomspensioen vlak voor transitie:		€ 40.000				Inflatie:		2%		
AOW-uitkering vlak voor transitie:		€ 12.000				DNB Scenario (verwachting):		Mediaan (50%)		
Totale uitkering vlak voor transitie:		€ 52.000				Toon pensioenontwikkeling in:		Euro's		
Ontwikkeling jaarlijkse pensioenuitkering bij overgang naar nieuw stelsel										
Leeftijd in transitiejaar	Jaar									
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
70	101,0%	101,5%	102,0%	102,5%	103,0%	103,6%	104,1%	104,6%	105,1%	105,6%
80										
90										
Ontwikkeling jaarlijkse pensioenuitkering bij voortzetting in huidig stelsel										
Leeftijd in transitiejaar	Jaar									
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
70	100,5%	101,3%	102,0%	102,8%	103,5%	104,3%	105,1%	105,9%	106,7%	107,5%
80										
90										
*) Ouderdomspensioen, waarbij bij overlijden sprake is van 70% partnerpensioen										